

Ministerieel besluit houdende een voorlopig onteigeningsbesluit voor de onteigening voor het algemeen nut in het kader van de herinrichting van de Ringweg R18 in Retie.

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017, artikel 6, 1°, artikel 7 en artikel 10, gewijzigd bij het decreet van 16 oktober 2020.
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 7°.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

A. Aanduiding van de onteigenende instantie

De Vlaamse Regering is bevoegd om tot onteigening over te gaan overeenkomstig artikel 6, 1° van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.

In het licht van de doelstellingen kan de Vlaamse Regering ter realisatie van het project "herinrichting van de Ringweg R18 in Retie" (hierna "het project") derhalve optreden als onteigenende instantie.

B. De rechtsgrond van de onteigening

De Vlaamse Regering kan tot onteigening overgaan in de gevallen waarin ze oordeelt dat de onteigening noodzakelijk is voor de uitwerking van de infrastructuur of het beleid met betrekking tot gemeenschaps- en gewestelijke aangelegenheden overeenkomstig artikel 7, eerste lid van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017;

Uit onderhavig besluit en uit de bijlagen bij dit besluit blijkt dat de beoogde onteigening kadert binnen de gewestelijke aangelegenheden. Deze heeft immers betrekking op een project inzake gewestelijke infrastructuur, namelijk de Ringweg R18 Retie.

C. Omschrijving van de te onteigenen goederen:

De te onteigenen onroerende goederen zijn met een gele tint aangeduid op de hierbij behorende ondertekende onteigeningsplannen met de nummers 1M3D8E G 030442 00, 1M3D83 G 030443 00, 1M3D8E G 030444 00, 1M3D8E G 030445 00, 1M3D8E G 030446 00 en 1M3D83 G 030453 00, samen te lezen met de tabel met innemingen zoals ook op het onteigeningsplan wordt weergegeven.

D. Onteigeningsnoodzaak

(1) Noodzaak van het onteigeningsdoel

De onteigening streeft de verwerving na van onroerende goederen gelegen op het grondgebied van Retie waarbij de onteigening de realisatie van het project langs de R18 mogelijk moet maken.

Door de herinrichting van de gewestweg R18 wordt een betere verkeersveiligheid en leefbaarheid in het centrum van Retie nagestreefd.

De bestaande radiale verkeersstructuur in Retie, waarbij de invalswegen N18, de N118 en de N123 samenkomen op de Markt van Retie, zorgt ervoor dat een groot gedeelte van het doorgaande verkeer, waarvan een niet te verwaarlozen aandeel vrachtverkeer, door het centrum wordt gestuurd. Dit zorgt voor een overbelasting van de Markt, zowel in termen van capaciteit als van verkeersveiligheid en leefbaarheid.

De bestaande halve ringstructuur ten westen van Retie, de R18, zou een deel van het doorgaande verkeer kunnen opvangen. Deze ringstructuur bestaat echter uit woonstraten die niet aangepast zijn voor de doorgang van zwaar verkeer. Hierdoor zorgt het doorgaand verkeer op deze wegen voor overlast voor de bewoners.

De bestaande weginfrastructuur laat een rechtstreekse ontsluiting toe van de erven op de R18 wat de verkeersdoorstroming en de verkeersveiligheid niet ten goede komt.

De bestaande infrastructuur bevat een gemengd fiets- en voetpad en is te smal om de zwakke weggebruiker op een veilige wijze te bedienen.

De nutsvoorzieningen liggen in de bestaande toestand onder de R18, wat niet aangewezen is en liggen daarenboven niet diep genoeg.

De voorgenomen herinrichting van de infrastructuur in dit project wordt omschreven in de projectnota, die als bijlage wordt gevoegd. Door deze herinrichting wordt een betere verkeersveiligheid en leefbaarheid in het centrum van Retie verwezenlijkt.

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (Hierna: "GRS") Retie is definitief goedgekeurd door de deputatie van de Provincie Antwerpen op 8 juni 2006. In de visie van het GRS wordt de ring R18 gecategoriseerd als een secundaire weg type

II, de invalswegen binnen de ring worden als lokale verzamelwegen aangeduid. Het GRS Retie volgt hiermee de gewenste wegencategorisering uit het mobiliteitsplan van Retie.

Het bijzonder plan van aanleg De Bempdekens II (Hierna: "BPA Bempdekens") is goedgekeurd bij ministerieel besluit d.d. 17/11/2004 en is een herziening van het BPA De Bempdekens (d.d. 06/11/1979). Het BPA Bempdekens voorziet naast de doortrekking van de ring R18 ook in een uitbreiding van het lokaal bedrijventerrein de Bempdekens.

De gemeente Retie beschikt over een gemeentelijk mobiliteitsplan dat conform werd verklaard op 11 oktober 2000.

Het project voorziet in een verkeersinfrastructuur die ervoor zorgt dat het verkeer aan de westzijde de dorpskern van Retie vermijdt en automatisch wordt rondgeleid. Op de historische invalswegen worden de kruispunten met de R18 heringericht. De bestaande verkeersinfrastructuur wordt zodanig heraangelegd dat de capaciteit wordt verhoogd en de doorstromingsmogelijkheden worden verbeterd. Er wordt voorzien in erfwegen die ervoor zorgen dat de erven niet rechtstreeks ontsluiten op de R18 maar dat de ontsluiting wordt gebundeld.

Om de leefbaarheid van de omgeving van de R18 zelf te verbeteren bestaat de heraanleg uit een centrale rijbaan, met daarnaast aan beide kanten een groenzone met bomen of hagen.

Er wordt daarenboven voorzien in een erfweg die ervoor zorgt dat de zwakke weggebruiker wordt gescheiden van het verkeer op de R18. Er wordt een breder en veiliger fietspad aangelegd.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de nutsvoorzieningen te verplaatsen en om enkele nieuwe voorzieningen aan te leggen.

Door de herinrichting van de gewestweg R18 wordt een betere verkeersveiligheid en -leefbaarheid in het centrum van Retie nagestreefd.

(2) Noodzaak van de onteigening als middel

Het onteigeningsdoel, zoals hierboven omschreven, kan slechts worden bereikt middels onteigening.

Er bestaat, onverminderd de mogelijkheid tot minnelijke verwerving, redelijkerwijze geen alternatief voor het gebruik van de onteigeningsdwang. De onderhandelingen die reeds voorafgaand aan de goedkeuring van dit voorlopig onteigeningsbesluit hebben plaatsgevonden, hebben tot op heden niet het gewenste resultaat bereikt. Het aannemen van onderhavig besluit staat toekomstige minnelijke onderhandelingen en een minnelijke verwerving niet in de weg, maar is onder meer nodig om de maximale onderhandelingstermijn van 1 jaar te doen aanvatten.

Binnen het projectgebied moeten verschillende onroerende goederen strikt noodzakelijk in volle eigendom worden verworven omdat:

- het aanleggen, beheren en onderhouden van infrastructuur behoort tot de basistaken van de overheid. Een zo eenduidig mogelijke grondpositie kan en moet de goede uitoefening van de publieke beheerstaken omtrent deze infrastructuur waarborgen.
- een integrale en geïntegreerde realisatie, aanleg en onderhoud van de infrastructuur mogelijk moet zijn.
- een coherent en doelmatig beheer en beleid omtrent infrastructuur noodzakelijk is. Van de desbetreffende weginfrastructuur dient onder alle omstandigheden een veilig en doelmatig gebruik te kunnen worden gemaakt. Dit kan enkel indien de wegbeheerder zelf kan instaan voor het beheer ervan.
- Er dienen bovendien nutsvoorzieningen aangelegd te worden in de ondergrond van de gewestweg zodat een private eigendomssituatie van de wegbedding niet aangewezen is en het ook om die reden noodzakelijk is voor de wegbeheerder dat de wegbedding in volle eigendom verworven wordt. Aldus kan de projectdoelstelling ook om deze reden uitsluitend door onteigening worden gerealiseerd.

Elk verzoek tot zelfrealisatie is conform artikel 24, § 4 van het Vlaams Onteigeningsdecreet in ieder geval uitgesloten voor weginfrastructuur en de daarmee onlosmakelijk samenhangende ingrepen.

(3) Noodzaak voor wat betreft het voorwerp van de onteigening

In dit besluit, in de onteigeningsplannen en in de projectnota wordt aangeduid welke onroerende goederen het voorwerp zijn van de onteigening en noodzakelijk in volle eigendom dienen te worden verworven om de doelstelling van algemeen nut te kunnen realiseren.

De weerhouden uitvoeringsvariant van het project, zoals omschreven in de projectnota als bijlage bij dit besluit, is als meest positief naar voren gekomen om de onteigeningsdoelstelling zo adequaat mogelijk te kunnen realiseren en daarbij de innemingen zo beperkt mogelijk te houden.

De weerhouden uitvoeringsvariant van het project kan niet worden gerealiseerd binnen het bestaande openbaar domein. Vooral ter hoogte van de kruispunten volstaat het bestaande openbaar domein echter niet. Het nieuwe profiel wordt zoveel mogelijk ingepast in de ruimte ingenomen door het bestaande profiel. Door zo veel mogelijk de bestaande ruimte te gebruiken zijn er minder onteigeningen nodig.

De weerhouden uitvoeringsvariant van het project werd gekozen op basis van een uitgebreide studie waarbij verschillende scenario's en alternatieven werden uitgewerkt voor de realisatie van de projectdoelstelling. Deze kan worden teruggevonden in de "projectnota" en in de "projectnota basisbereikbaarheid" die

werden opgesteld in het kader van het Decreet Basisbereikbaarheid en als bijlage worden gevoegd bij dit besluit.

In de weerhouden uitvoeringsvariant worden de kruispunten van de R18 met de invalswegen ingericht als rotonde. De ondergeschikte kruispunten worden ingericht als niet geregelde kruispunten met het rechts in / rechts uit principe. De individuele erfontsluitingen worden via de ventwegen gebundeld en op een beperkt aantal punten aangesloten op de R18, en worden links afslaan bewegingen onmogelijk gemaakt. De noodzakelijke keerbewegingen dienen te gebeuren via de rotondes en de daarvoor ingerichte keerpunten.

De weerhouden uitvoeringsvariant heeft een dwarsprofiel bestaande uit een centrale rijbaan, met daarnaast aan beide kanten een groenzone met bomen en tegen de percelen een erfweg die tevens dienst doet als fietspad.

Ter hoogte van de rotondes en de keerpunten in de weerhouden variant, worden voorzieningen aangelegd voor fietser en voetganger. Daarnaast zijn er nog locaties waar de fietsers en voetgangers over de R18 geleid worden via een fietssluis.

E. Het onteigeningsdoel is van algemeen nut

Hierboven werd reeds uiteengezet dat het project als onteigeningsdoel heeft om een betere verkeersveiligheid en -leefbaarheid in het centrum van Retie te verwezenlijken.

Het project maakt de realisatie van een doelstelling van algemeen nut mogelijk want:

- het gaat om verbetering van de openbare weginfrastructuur die ten goede komt van alle weggebruikers.
- het betreffen aldus werken die kaderen binnen de weginfrastructuur, waarbij het in het algemeen belang is dat de overheid deze ook zelf ontwikkelt.

Omdat de werken kaderen binnen de weginfrastructuur is het in het algemeen belang dat de overheid deze ook zelf ontwikkelt. De realisatie van voornoemde infrastructuurwerken behoort tot de basistaken van de overheid.

F. Onderhandelingen en minnelijke onderhandelingstermijn

De Vlaamse regering zal als onteigenende instantie onderhandelingen voeren met al de te onteigenen partijen met als doel een minnelijke verwerving overeen te komen.

De minnelijke onderhandelingstermijn wordt geraamd op 1 jaar. Deze termijn is redelijk gelet op het voornemen om via volwaardige onderhandelingen te komen tot een minnelijke verwerving en aangezien deze termijn werd bepaald in functie van de volgende concrete elementen van het project: het project omvat 30

innemingen met een totale oppervlakte van 2772m² waaronder voortuinen, weilanden, bouwgronden en een woning.

De minnelijke onderhandelingstermijn zal conform artikel 15 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 aanvangen op de derde dag na de postdatum van de beveiligde zending waarmee de te onteigenen op de hoogte worden gesteld van deze minnelijke onderhandelingstermijn.

G. Bijlagen bij het voorlopig onteigeningsbesluit

De hieronder vermelde bijlagen worden gevoegd bij onderhavig besluit en maken hier integraal deel van uit.

- De onteigeningsplannen, opgemaakt overeenkomstig artikel 11 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
- De projectnota, opgesteld overeenkomstig artikel 12 van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
- Projectnota basisbereikbaarheid

H. Conclusie:

Uit al het bovenstaande blijkt dat de onteigening aldus noodzakelijk is en het algemeen belang dient. Het onteigeningsdoel kan niet worden gerealiseerd indien niet alle innemingen in volle eigendom verworven zijn.

Het onteigeningsdoel kadert verder binnen de gewestelijke aangelegenheden en binnen het gewestelijke belang dat het Vlaamse Gewest dient ten uitvoer te leggen en te beheren.

Om deze redenen is de verwerving van de (nog) niet minnelijk verworven onroerende goederen noodzakelijk en dringt de onteigening door de Vlaamse Regering zich op van de onroerende goederen zoals afgebeeld op de onteigeningsplannen en aldaar nader omschreven in de onteigeningstabel.

Gelet op alle akten en overwegingen samengenomen.

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN BESLUIT:

Artikel 1.

Voor de herinrichting van de Ringweg R18 in het algemeen belang, worden de onroerende goederen, omschreven en in het geel aangeduid op het onteigeningsplannen met nummers 1M3D8E G 030442 00 , 1M3D83 G 030443 00, 1M3D8E G 030444 00, 1M3D8E G 030445 00,1M3D8E G 030446 00 en 1M3D83 G 030453 00 die worden toegevoegd als bijlage 1 bij dit besluit, op het grondgebied van de gemeente Retie onteigend door de Vlaamse Regering ten

verzoeken van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen mobiliteitsbeleid, voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid onder wiens hiërarchisch gezag ressorteert en voor wie optreedt het Agentschap Wegen en Verkeer.

In het eerste lid wordt verstaan onder het Agentschap Wegen en Verkeer: het agentschap dat is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap Wegen en Verkeer.

Art. 2. Dit voorlopig onteigeningsbesluit, dat werd opgesteld in overeenstemming met artikel 10 van het Decreet betreffende onteigening van algemeen nut van 24 februari 2017, wordt goedgekeurd.

Art. 3. Conform artikel 10, §2, eerste lid van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 wordt aan dit voorlopig onteigeningsbesluit in bijlage 1 en 2 de onteigeningsplannen en de projectnota toegevoegd.

De onteigeningsplannen en de projectnota die werden opgesteld overeenkomstig de artikelen 11 en 12 van het Decreet betreffende onteigening van algemeen nut van 24 februari 2017 en die integraal deel uitmaken van het onteigeningsbesluit, worden goedgekeurd.

Art. 4. Over het voorlopig onteigeningsbesluit zal door het Agentschap Wegen en Verkeer een openbaar onderzoek worden georganiseerd in overeenstemming met de artikelen 17 e.v. van het Decreet betreffende onteigening van algemeen nut van 24 februari 2017.

Art. 5. De minnelijke onderhandelingstermijn, vermeld in artikel 10, §1, 6°, van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017, wordt geraamd op 1 jaar.

Brussel,

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS